

A photograph of two people wearing white lab coats and hats, walking away from the camera through a vast field of golden, tall grasses. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day. The text is overlaid on the right side of the image.

פ א ש ק ע ו ו י ל

עלון בית מדרש רעותא

זמן קיץ תשע"ו

מהדורה זו מוקדשת באהבה :

לפורשי הזחלים ועגלוני המרכבות :

מאור אוחנה, עוזי שדמון ואביעד קליין

ולמתגיסי אוגוסט 16' (כבוד) :

אביאל לנזמן, אריה ירס, דוד פרנקל וידידיה ליבוביץ'

ולדוד פוקסמן ידידינו, שיוצא לדרך חדשה...

בעזרת ה' יתברך

עריכה : רון שוסהיים

עיצוב : ידידיה ליבוביץ'

תוכן

4	ברכת האילנות שיר, צור ונטורה
6	לפעמים הלב נסתם שיר, דוד פוקסמן
7	כשהשמחה באה ללב סיפור, הרב נתן
12	קריאה אל ים בליל קיץ קטע, אורי ויסברג
13	הבלחה קטע, ידידיה ליבוביץ'
15	מגירות סיפור, אריאל טורנר
20	שיר תפילה שיר, אורי ויסברג
21	תה שיר, הלל אייזן
22	מה זה עניינכם בכלל סיפור, איתן הירש
24	אולי ניסע בקיץ קטע, רון שוסהיים
28	המן הסלע הזה שיר, אריאל טורנר
29	החן קטע, דיטש
31	(חצי) כליל סוּנְטָה צור והחבורה
34	הויה קטע, דויד פרנקל

בְּרֶכֶת הָאֵילָנוֹת

צוּר וְנוֹטוּרָה

”שֶׁכָּבֶר עָבְרוּ רוּב יָמוֹת הַגִּשְׁמִים,
שֶׁהוּא זְמַן רְבִיעָה,
וְעָלָה הַשֶּׁרֶף בְּאֵילָנוֹת,
וְנִמְצְאוּ הַפִּירוֹת חוֹנְטִים מַעֲתָה”
(מסכת ראש השנה, י”ד: רש”י ד”ה הואיל)

הֵם צְרוּבִים

בְּעֵתִיד הַגְּלוּי

בְּקוֹר הַחוּרָף

בְּתוֹרֵת הַנֶּסֶת.

הֵם קוֹלוֹת הַתְּבַשְׁלוֹת הַפְּרִיחָה.

סוּחָרֵי לִילָה מוֹצִיאִים

יוֹסְפֵי אוֹר קֶטְנִים מִן בּוֹרוֹת הַנֶּפֶשׁ

וּמְבִיאִים לְמַצְרִים שְׁהִיא

לֵיל כּוֹכְבִים.

רק בעלמא הדין
 מתאפשרת הצמיחה
 והפשטת הכלים. ריקבון. אוטובוס עומד
 בפקק
 וכולנו מחכים
 וכולנו
 להיפתח מהקופסה אל אור הרחוב
 של מוצאי תחנה מרכזית ירושלים.
 (יש אתנו)
 מעיכות
 שצריכה שייטמנו בה
 אורות יוסף)

מעיכות:

פנים אדישות במעיל
 צבאי. הטרויות שלו אומרת
 כבר לא אקפת לי מהחושף;

לפְעָמִים הֵלֵב נִסְתָּם

דוּד פּוֹקֵס מֶן

לפְעָמִים הֵלֵב נִסְתָּם, נִסְגָּר

כִּכָּה סִתָּם, בְּלִי שׁוּם אֲזָהָרָה

אֵין שׁוּם סִיבָה נִרְאִית לְעֵין, אֵין הִתְרָאָה

רַק כְּלוּם, גְּדוּל, רִיק וּמְאָאִים.

נִשְׁאָרֶת רַק הַשְּׂאֵלָה: אַז מָה הַרְגָּשְׁתִּי קוֹדָם?

קוֹדָם, שְׁהָיָה עָרוּץ פְּתוּחַ

שְׁהָיָה עִם מִי לְדַבֵּר, הָיָה חִיבוּר לְרוּחַ

חִיבוּר אֲמִיתִי, דוּ-כִיווֹנִי

זֶה הָיָה בְּאֵמֶת? אוֹ שְׂוָה רַק אֲנִי...

כשהשמחה באה ללב

[סיפור בלשי]

הרב נתן

פעם ראשונה ראיתי את מבטו השואל, מבט שהייתה בו סקרנות אמתית, לא חטטנות רכלנית, לא אימה, לא חקרנות אינטלקטואלית, סקרנות חודרת לב, ללא חוס אישי מיותר, אך היה בה, בסקרנות הזו, משהו שלא יכולתי לעמוד בו. ודווקא ממנו, ששפת גוף ומבע עיניים לא היו קיימים אצלו. תמיד אותה הבעה שאינה מסגירה אף שמץ ממה שמסתתר בפנים, עד שלפעמים אתה מפקפק האם אכן יש שם משהו בפנים בכלל. ולמרות כל השיחות שהתנהלו בינינו לא היה שמץ של מבט מעין זה מעולם בינינו. השיחות בינינו התנהלו כאילו יש להן חוש משלהן כיצד לנווט בזהירות ולא להגיע למחוזות אסורים, אך המעט שכן נחשפנו אליו, היה ניגוד גמור לאותה שפת גוף שנהגה להיאלם כנראה תמיד.

באותו רגע היה משהו במבט שלו, שגרם לי להרגיש כאילו פלשתי לשטח אסור, לכן השפלתי את עיני ושתקתי. הלכנו שנינו דמומים ברחוב הריק שבמושב הצפוני, הרחוב הזה דמה למקבילו וגם לאותם רחובות ספורים שחתכו אותו, כולם היו ריקים בשעה מוקדמת זו של הערב. למען האמת, גם בשעות מוקדמות יותר לא היו הרחובות הומים, אבל משהשתרר החושך, הייתה למהלך הכודד ברחובות המושב, מהלך שבדרך כלל הייתי אני בנעליו, מין הרגשה שהדממה והריק מוקפדים לחלוטין. כשהגעתי לכאן לפני חמש עשרה שנה, היו שעות הערב כמו כל שעות היום, אך בשנתיים האחרונות נטו האנשים להסתגר יותר בבתיהם, כנראה בגלל ההצטברות של חמישה ואולי שבעה מקרים שהיה ביניהם דמיון מסוים. המקרים לא התרחשו בשעה מסוימת או ביום מסוים, אך דרכם של אנשים מיוחדים לקשר בין דברים שאינם קשורים, ואם חושך גורם לפחדים

לצאת, הרי שאדם מעדיף להיות אז בסביבה בטוחה, נאמר בית - במקרה שלנו. למרות שכל האירועים שיתוארו להלן, אירועים שכנראה הם השורש לפחדים, התרחשו בסביבה בטוחה זו.

לא כל כך דיברו על מה שהיה. היה איזה ניסיון של המועצה להרגיע, שלחו פסיכולוג עם חיוך שניסה להסביר בפנים רציניות את חשיבות המשך החיים המשותפים דווקא עכשיו. אולי דווקא דיבוריו אלה עשו רושם הפוך ומדכא על אנשים שכבר מזמן לא היה להם משהו משותף, שהרגישו קצת תקועים במושב שלהם, שכבר מזמן לא היה ביטוי לחלום שלהם, שכבר מזמן כל אחד העדיף לחלום את חלומותיו הקטנים בסלון ביתו, לפצח אגוזים, לרקוד בלט, לקרא ספרים, או לבהות מול קיר מלא תמונות. ומוזר שדווקא מאז, חלה פריצה משמעותית בגידולו של הישוב. אנשים רבים הגיעו, כל אחד עם חלומותיו הקטנים, מסתגל מהר להיות בביתו ולא לצאת ממנו בשעות הערב.

הערב הייתה הממלכה שלי בישוב, מהלך עם עצמי, משוחח מידי פעם עם אחד מעמיתי במוסד החינוכי הסגור בו חינוכנו. במוסד, בין העובדים, הקפדנו לדעת את שמו הפרטי של כל אחד, ולהתעלם משם המשפחה, משל אמרנו לעצמנו שהנוכח בינינו הוא מה שעכשיו, ללא כל ניסיון למצוא מקבילה מבחוץ, או איזו מערכת קשרים מסועפת שתטעה אותנו לחשוב שיש בינינו קשר שלא הולך ונבנה כאן ועכשיו.

העובד הסוציאלי הקודם של המוסד, היה גם מטפל. הוא מת מדום לב כשהמתין כנראה לפגישה עם מטופל מבחוץ. אותו מטופל שהגיע כרבע שעה אחרי הדום, הזעיק את המשטרה. למזלו הרב, הדבר המרכזי שהציל אותו מפירוק מתמיד, היה העיסוק הכפייתי ביחידות הזמן אותן הוא עבר. בשעה מסוימת הוא צחצח את שיניו, דקה אחרי הוא עדיין שטף את פניו, למרות ששלוש דקות אחרי הוא כבר סיים לשתות את הקפה ומיהר לנסוע. כן, הוא היה נוסע הרבה. הוא היה שומר את כרטיסי הנסיעה - לא כדי שיהיה לו אליבי, אולי כדי שיהיה לו סיפור - לא סיפור הרואי, אלא צבר עובדות יבש המעיד עליו שהינו מהוגן, שאין שום התערערות בחייו, כמובן מחוץ לאותה תחושת התפרקות מתמידה, שבשלה היה דורש בפסיכולוגים ובמטפלים למיניהם. היכולת שלו להתיש את השוטרים עם כל זמני הנסיעות שלו, היכן ישב ומה עשה והפירוט המדהים של כל דקה מסדר יומו הכריעו לכוון שאין קשר סיבתי בינו לבין האירוע.

כך קרה כשהגיע לפסיכולוג ר., דמות אהובה מאד בקרב שכניו וידידיו. הוא הגיע רבע שעה אחרי שבץ, מזמין את המשטרה, שלמרות הקשר בין שני האירועים, רבע שעה, אותו אדם שמזעיק אותם, פגישה מתוכננת מראש, לא הצליחה המשטרה למצוא קשר סיבתי בין שני האירועים אלה, אף כשהתווסף המקרה השלישי, מטפל רגשי שתבע ממטופלו לחזור ולחוות את אירועי ילדותם מחדש. הוא היה משתמש בבובות אותן הכין בעצמו, חלקן אישיות לחלוטין, כלומר מיועדות למטופל מסוים. המטופל דגן זכה לכעשר בובות אישיות שהיוו מעין תחנות במהלך חייו הלא מוסברים. והנה, גם הוא התמוטט, איבד את שפיות דעתו וניסה להתאבד. עד היום, כשאני מבקר אותו במוסד הסגור בו הוא שוהה, איני מצליח לחלץ ממנו מה קרה שם, מה הקשר בינו לבין המטופל הזה.

החוקר החדש מטעם המשטרה, שהגיע לחקור את המקרה הרביעי – מ., העושה חוגי פסיכודרמה, שהסכים באופן יוצא דופן לקבל אותו באופן פרטי, גם הוא הופנה לבית חולים לטיפול דחוף, כרבע שעה לאחר שלקה בשטף דם פנימי, מה שהשפיע על יכולתו לדבר ולכתוב במשך שארית חייו – ניסה לקשור בין האירועים, ניסה לנבור בתיקים שניהלו, כשהוא מקבל את הסכמת כל המטופלים שחשו משום מה מאוימים. אותו חוקר לא הצליח למצוא משהו יוצא דופן בסיפור חייו. רגע, סיפור חייו? הוא שב ועלעל בכל התיקים של מר גולוֹוֹנטור, שאגב מעולם לא ראיתי, ולמעשה רק את שם משפחתו הכירו בישוב, וגם זאת עקב ראיון שלא נתן לאחד מעיתוני הערב החשובים. החוקר באמת לא הצליח ליצור שום סיפור. כל דקה תועדה, כל תנועה נהגתה, אבל אי אפשר היה ליצור סיפור, הכל היה חשוב באותה מידה שהיה טפל לחלוטין, ועם כל זה היה סדר מופתי בכל דקת חיים, משל הולך הוא להגיש דו"ח רב שנתי על כל תנועותיו הכלכליות. חלק מהתיקים ציינו את החוויה שלא עבר, הוא לא היה בן לניצולי שואה, ותחושת האשמה שרדפה אותו בשל הירצחם של יהודים, שגרמה לכל תודעה להיפרם כולל זו של המטפל התורן, לא הצליחה לאחות את השברים של סדקי העובדות שלא היה קשר סיבתי ביניהם, בוודאי לא מהבחינה המשפטית. שני המקרים האחרונים אירעו כעשרים ושבע דקות אחרי שהלך. ותמיד היה אז תיקן פתוח מול עיניו הקמות של התרפיסט במוסיקה במקרה הראשון, ושל המטפל באומנות במקרה השני.

המשטרה נטתה לסגור תיק זה או אולי תיקים אלה, למרות שהופעלו עליה לחצים גדולים מצד המועצה האזורית שהניחה שסיפורים כאלה, שאמנם כל אחד העומד בפני עצמו, אינו גורר מחשבות ופחדים, אך צבר כזה עלול למוטט את הישוב, להבאיש את ריח האזור בעיני נקלטים פוטנציאליים, ובכלל לשדר סוג של שידור מיסטי, אותו היא מנסה כבר שנים להדיר מהאזור, למרות קרבתו לכל מיני מקומות כינוס של קבוצות מיסטיות לחלוטין. אנחנו בישוב, מעולם לא היינו בקבוצות כאלה, למרות ההצעות המתמידות להצטרף ולחוות את הדברים האמתיים, את סוד הקיום, ולמרות שהצעות אלו לוו בחיוכים תמידיים של כאלה שכבר מצאו שנמצאים באיזה שם רחוק. אני העדפתי להמשיך ולפסוע ברחוב כשלצדי מדריך שבא לחלוק את קשייו, כשלפתע חלפה, בצעדים מהירים מאד, דמות מוכרת. לא היה קשה לזהות את ההליכה הגמלונית משהו, המשרת כל כך הרבה ניסיונות כנים ללכת בזריות שנמנעה מממדי הגוף העצומים. הפלא של ההליכה בשעת לילה, התחושה שלפתע איננו לבד, וחוסר הלבדיות הזו לא גרם לתחושת ביתיות או משהו כזה, אלא לידעה מובהקת שאיננו לבד, גרמה לו לשאול את השאלה בצורה כל כך סקרנית. אם הייתה תחושת ביתיות, הוא היה מאבד את אותו סוג סקרנות שגרם למבע מסוים בעיניו התכולות אפורות, שאולי בהקשר אחר היינו מכנים עמוקות, אבל עומק מסוג האסתטיקה, עומק מושאל, שלא גרם לך לרצות ולהסתכל בעיניים אלה שלא הביעו כלום מחוץ להיותן. לפעמים תמהתי בליבי האם הוא מסתכל אליך, לא שמבטו לא היה ממוקד, אלא הוא פשוט לא זו. גם קולו, למרות שהיה מוטעם ונעים לאוזן, לא הצליח להביע משהו שמעבר. הידיעה הברורה כל כך, שהנה לפתע עבר כאן מישהו שגרם לסדר המוקפד כל כך להיסדק, גרמה לה לשאלה שתישאל, אבל בצורה עקיפה, משהו על נטיות הפחד של אנשים לקשר בין דברים שאינם קשורים, ונטיותיהם של חוקרי משטרה לא לקשר אלא אם כן יש קשר סיבתי. ומה- כך שאל, אם הפירוק המתמיד שבו הוא חי, מְיִירא כל כך את המטפלים המנסים ליצור מהחיים סוג של סיפור? השאלה הזו, שהגיעה משום מקום, ערערה את המבנה המוגדר כל כך של התנהלות שיחותינו המשותפות ותבעה פתאום צורה אחרת של קשר.

הוצאתי חליל סופרנינו קטן שתמיד אני מחזיק בתיקי. חיללתי, עד שהוא נמוג בחושך שאפף אותי לבדי, הרגשתי איך הכל נפרם בתוכי, והחושך

מצא מקום רחב יותר להשתרע לצדי, מאחורי, מצדדי, והוא התופס,
ולפתע הבחנתי איך השמחה שבה אל הלב.
המשטרה שתגיע אחרי תאסוף בוודאי את גופתי.

קְרִיָּאָה אֶל יָם בְּלִיל קִיץ

אורי ויסברג

קורא אני לים- קח אותי אליך!

קח אותי!

קחו אותי גלי הים הבאים ושבים,

קח אותי שובל אור, נתיב יפה שסלל לו הסהר בלב חשכת ים.

אני כמה אל מחוזות החושך שמעבר לאופק הים.

מהו הסוד,

מהי האמת החיה שם?

מחוזות שאיני מכיר.

אופל שזר להמולת אנשים צוחקים, שזר אף לשקט שביבשה.

תוהה אני,

מה גודלה של בדידות בלב ים חשוך,

כמה תקיף הוא הפחד מהמוות, כמה מפלצתית היא האימה.

עליבות החיים.

תוהה אני,

שמא, בצל המוות

אחוש את קיומי?

קיץ תשע"ו, ראש הנקרה

הַבָּלְמָה

יְדִידֵיהַ לִיבוֹבִיץ'

עוֹלָה בְּשׁוּק מַחְנֵה יְהוּדָה לְכוּיֹן הַרְפַּכֶּת הַקֶּלֶה

רוֹכְלִים צוֹעְקִים בְּגֵרוֹן נָחַר

צָעָקָה אַחֲרוֹנָה טָרַם לִיל יָקַח מִבִּקְשֵׁי יִרְקוֹת וַיָּבִיא

מִבִּקְשֵׁי רְגוּשִׁים

וְאֲנִי רַק מִבִּקְשׁ מַעֲבָר לְרַפַּכֶּת שֶׁל יָפוֹ, יַעֲדִידוּ עַל כֶּף אֲזִנִּיּוֹת סִילִיקוֹן אוֹטָמוֹת
אֲזִנִּי.

מִפְּלִחוֹת הַלִּיכָתִי בְּהַתְּכַנְסוֹת זוּג עֵינַיִם רוֹשְׁפוֹת פֶּחַד,

מַתְחַנְנֹת, בְּקוֹל סְדוּק וְצוֹרֵם שְׁאֶקַח עֲגֻלַת שׁוּק כְּבִדָּה מִנְשֵׂא

וּבִקְחָתִי יְדִית עֲגֻלַת שׁוּק עֲמוּסָה, מְרַב מִשְׁקָלָהּ כִּמְעַט וְנִפְלָתִי

וְכָל הָעוֹלָם נְדָמָה עָלַי כְּדוֹרֵס, אוֹרוֹת אֲדָמִים שֶׁל הָעָרֵב נַעֲשׂוּ מְסַנְוֹרִים
עוֹיְנִים,

כְּבִדָּה עָלַי הַלִּיכָתִי בְּעוֹלָם תְּזוּזִיתִי

שׁוֹנֵא זְקֵנָה.

”סִבְחָתָא, לְמָה עֲגֻלְתָּךְ כֹּה כְּבִדָּה?״ שְׁאַלְתִּי עִיף.

וְעִנְתָּהּ הִיא שֶׁהֵיְתָה כְּבִית חוֹלִים כְּכַר חֲדָשׁ, וְהִבִּית רִיק, אֲזוּ יִצְאָה לְקִנּוֹת
תְּפוּחֵי אֲדָמָה וְצִנּוֹן.

אז עליתי אִתָּה לְרֶכֶבֶת שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם (היא נְתִישְׁבָה וְאֲנִי עֲמַדְתִּי לַיָּדָה),
וְנִסְעֵנוּ יַחְדָּו לַתַּחֲנָה הַמְּרֻכָּזִית.

בְּרַדְתָּנוּ שְׂאֵלְתִי "אֵיךְ תִּגִיעֵי הַבֵּיתָה סִבְתָּא?" וְעֲנִתָּה בְּקוֹן 50.

וּבְלִכְתָּנוּ לַתַּחֲנָה הִיא עֲבָרָה לְפָנַי נֶאֱנַחַת, צוֹלַעַת בְּכַדִּידוֹת חוֹצָה רְחוּבוֹת
סוֹאֲנִים, נוֹשָׂאֵת יָדֶיהָ בְּתַפְלָה

בְּהוֹדָאָה עַל בְּחוֹר שֶׁהוֹאִיל לְעוֹר לָהּ,

בְּתַחֲנָה לְנַחְמָה, לְקַרְטוֹב הַצָּלָה מֵעוֹלָם שֶׁסוֹגֵר עָלֶיהָ.

וּבִשְׁלֹט הַדִּיגִיטָלִי כְּתוּב שְׁקוֹן 50 מְגִיעַ עוֹד שְׁתֵּי דְקוֹת אֵז שְׂמַחְתִּי לָהּ
וְאִמְרָתִי.

וְאֵז הַנִּיחָה יְדִים מְקַמְטוֹת עַל רֹאשֵׁי וּבְרֻכָּה אוֹתִי בְּכוֹנָה חֲטוּפָה "תְּבַרְךָ..
שִׁיְהִיו לָךְ עֲשָׂרִים יְלָדִים..

שְׂתוֹזְכָה לַהֲיוֹת מְשֻׁפָּטָן, אוֹ רוֹפֵא, אוּ.. מָה שְׂאֵתָה רוֹצָה.."

וּבְכַךְ חוֹרְתִי אֶל חֵי, הוֹלֵךְ וְעוֹלָה אֶל מַחֹז חֲפְצֵי

כְּשֶׁלְּפַתַּע הַגִּיחַ קוֹ 50, מִמְּלֵא אֶת אֶפְקֵ הַכְּבִישׁ בְּאִימְתוֹנוֹתוֹ

וְהִנֵּה

כְּלַעַמַת שְׂבָא

חֲמַק עֶבֶר

מגירות

אריאל טורנר

שוב הרעש הזה.

רותם, שניסה בפעם השלישית של אותו לילה להירדם, התמתח בעייפות ושפשף את עיניו בעצבנות.

זו לא הפעם הראשונה שזה קורה, נזכר בשבוע החולף ולפתע נבהל. בחוסר רצון קם מהספה החומה מלטפת, מתכרבל בשמיכת-הפוך הקשישה, השמיכה ששירתה אותו בחום מספר לא מבוטל של לילות גשם אפורים וארוכים.

יצא מהסלון הרחב למסדרון, בפסיעות עייפות ומהירות הוא פסח על פני דלת חדר ההורים היציבה, דילג על חדרה של תמרי אחותו הגדולה, "תמיד גדולה" רטן לעצמו בזעף כשראה מזווית עינו את השלט היבש וחסר החן "החדר של תמר", התלוי על דלת חדרה. נעצר כשהגיע לדלת האחרונה במסדרון. הכתובת "החדר של רותם" היתה מגולפת ביופי משונה, עמוק בתוך לוח עץ מחוספס. פוסטרים ענקיים וזועקים של שחקני הכדורגל האלופים של הליגה האחרונה הבהבו מסביב לשלט.

נכנס אל החדר סוגר בזהירות את הדלת, שני סיבובים של המפתח ליתר ביטחון, נחיתה רכה למיטה. הוא עוד הספיק למלמל לעצמו 'אי אפשר לדחות את הטיפול עם העניין הזה של הרעש'. רגעים ספורים לאחר מכן קולות נשימותיו השקטות ליוו במקצב אחיד את חדרו החשוך למשך שארית הלילה.

התעורר בבהלה. השמש המשתקפת בבהירות מהחלון כבר חיממה את ערפו בחוזקה.

מבט לשעון, 11:30. מעצמת ההשתאות שכח להיעצב. "למה לא העירו אותי", ממלמל ותוך כדי נזכר שבלילה הקודם נעל את דלת חדרו פעמיים. ספס את האוטובוס לרעננה. האחרון שיוכל לקדם אותו איכשהו לישיבה . יום רביעי היום,

ממילא רוב היום יש רק שיעורי קודש, ניחם את עצמו , והשיעורים של הרב ישי כמעט ולא משפיעים לבגרות...

רותם הסתובב בחדרים של הבית בחוסר מעש. אמא לא נמצאת בימי רביעי וחמישי בבוקר, אלו ימי העבודה שלה, הימים שנמצאים מחוץ למסך המרובע והאובה שבבית. תמר מסתובבת לה באחד מה'אי שמים' המגוונים, ואבא... נאנח לעצמו, אולי מתעופף שוב פעם בשמיים הרחבים של אפריקה, אולי עכשיו הוא סוגר עסקה תפוחה באחת מהמסעדות הכשרות בשוויץ. יכול להיות שעכשיו הוא קם, קד חצי קידה מנומסת ואומר בקולו הבס "תשורות לא-ל חן חן לפועל". הוא צחק, מדמיין לעצמו את הטקס הקבוע שאביו נהג על פי סיפוריו לעשות בכל סיום של עסקה עתירת רווחים.

רותם נזכר בלילות האחרונים שעברו עליו בסלון כשאבא לא נמצא בבית, (שזה די הרבה פעמים), הוא אהב לישון בספת העור החומה, ספה שחפוסה השוקע מזכירה לו קצת את מעיל החוצלארץ הסמכותי של אביו.

אולי הגיע הזמן לבדוק מהו מקור הרעש המטריד. זיק של סקרנות שניצת בו התחלף במהירות לפחד קל. אולי אני אשתף את אמא, התרפס לרגעים ספורים, לא! הוא קטע את עצמו במהירות. עוטה על חזהו את מעטה הקוצים הגברי בחזרה.

הניח תפילין, התפלל במהירות והלך למטבח, לוקח בעצלות שמחה צלחת קורנפלקס עמוסה לעייפה. רפרוף קל בערוצי הרדיו השונים העלה חרס נדיר מימות החשמונאים, מאזין זועם שעלה לשידור לצעוק על השרדן או על הממשלה, ומתכוון מהיר להכנת חצילים ממולאים במיונו. כיבה באנחת השלמה את הרדיו ופיצה את עצמו בדוריטוס חמוץ חריף שספק מצא ספק פילח מהארון הגבוה.

עכשיו, הוא החליט. בצעדים בוטחים פסע אל הסלון, מגרש בזעף מאוזניו את דפיקותיו המואצות של ליבו.

הרעש המזור הזה כנראה מגיע מהצד של המרפסת. הנער הסיט את וילון הפשתן הכבד וניסה לפתוח את ידית דלת המרפסת בידי השריריות ללא הצלחה יתרה. לא פלא, כבר שנים שלא משתמשים במרפסת הזאת שימוש 'מרפסתי'. מאז ששיחק בה עם חבריו לבית הספר בכדור, משחק שהפך די מהר לניפוץ מדויק של זוגיות חלונם של השכנים לגובה, הגרים בבניין המקביל, החליט אבא שיומר שימושו למחסן וכך נסגרו קירות המרפסת ועימם גם שקעו זיכרונות ילדותו.

אולי זה לא בא מהמרפסת? רותם ניסה לעצור לרגע ולחשוב בהגיון. הרעש ששמע הופיע רק בלילות, רעש של שקשוק כלים או משהוא מעין זה. התאמן לחשוב בבחירות הדעת, וכשקלט שכנראה לא תגיע הישועה מראשו, החליט לנתב את בינתו לכיוון אצבעות רגליו. שלוש בעיטות, מהאלה שגורמות לכדור להיכנס לשער בתוספת השוער האומלל, ודלת המרפסת, הואילה להפתעתו לפתוח חריץ דק. עוד מספר ביצועי רגליים והדלת סבה על צירה ברעש מיאון נוזף.

נכנס למרפסת, משתעל מהאבק הרב שעטף את מרחב החדר. שלל פרטים בלבול את עיניו. מכונת כביסה ישנה וחבוטה, מקרר שכנראה היה פעם אופנתי, שני זוגות אופניים חלודים ושלושה מחשבים נכלמים שהתחבאו בפינה. היה נראה שכל חפצי הארכיון שקעו בתרדמה ארוכה, וכבר התייאשו כליל מגוֹאֵל שיופיע על רכב מטרטר של 'אלטע זעכן' או מאיזשהו ברנש שידוג אותם מאתר 'אגורה'.

מאיפה הרעש? נבוך לגלות שאין שום סימן זיהוי המסגיר עקבות של חומר נפץ, או אפילו מזרון בלוי וגס של שוכן רחובות זקן שהחליט להתנחל באופן בלתי חוקי חרף גילו המופלג. סתם דמיינית? לא, גבו התקשח. אני לא שייך לכת הראשים הנטועים בעומקם של העננים. באיטיות סקר פעם נוספת את המחסן, ומבטו צד ארון עץ נמוך ומאובק שהצטנע מאחורי זוגות האופנים הבולטות, כמחפות עליו מפני מבטים ועיניים סקרניות.

רותם התקרב לארון ומישש אותו, מפזר באוויר המרפסת אבק יובלות טהור וצח. עץ חלק פשוט, צבע חום בהיר. נראה שידע זמנים יפים יותר. לאורכו של הארון שכבו שני טורים של מגירות רחבות ונמוכות. ניסה לפתוח אחת מהימניות ללא תגובה חיובית - היא הייתה נעולה. הבחין

במדבקה שמודבקת עליה, בה נכתבה מילה כלשהיא שהאבק טשטש את היכולת לראותה.

הוא מיהר למטבת, הוציא מהמדף התחתון שני סמרטוטים, וכשעמד וניקה את הארון מהאבק הצבור, גילה שמוצמדות אל כל המגירות מדבקות. בטור הימני נכתב באותיות אדומות נעול, ובשמאלי, באותיות כחולות - סגור. "ממתי כותבים על מגירות אם הן פתוחות או סגורות?" תהה בקול כמנסה לנהל דו-שיח עם המגירה המוזרה.

בתקווה שהמילה סגור אין פירושה נעול הוא החליט לעבוד על הטור השמאלי, ניסה למשוך את המגירה השמאלית העליונה והרגיש שהיא נמשכת ככמגנט פנימה, מסרבת לחשוף את סודותיה.

רוחם הביט מסביבו ושלף מאחורי המחשבים סרגל מתכת ארוך. הוא נעץ אותו בחריץ שבין המגירה לארון ודחף את המגירה בכל כוחו כלפי חוץ. בקול אנחת רווחה של רותם ואולי גם של המגירה, המגירה נכנעה ונפתחה. רותם הביט בסקרנות פנימה.

בתחילה הוא ראה רק אוסף מבולגן של צבעים סוערים, אך אט אט הרגיש שעניו מסדרות בעצמן את המגירה בקווים חדים ובהירים. בכל פעם שאימץ את עיניו יותר, המגירה התרחבה וגדלה מבפנים. רותם החל להבין מה הוא רואה. הוא סקר במבטו ג'ונגל ענק, יערות פראיים המכילים עצי סרק גדולים וקשים בצד עצים משוני מראה עמוסים פירות ססגוניים. מדי פעם הבחין בחיות טרף לא ברורות שרודפות אחרי יצורים תכולים בעלי שלוש קרניים.

בקצה היער-ג'ונגל-מגירה ראה לפתע ארבעה גברים חסונים מהלכים בערנות ובהירות, ניכר שהם מתמצאים באזור. אפשר שהם ילידי המקום. הגברים עטו על ראשם קשת קשיחה שעליה משובצים שינים חדות של חיות, מאותם חיות טרף שמסתובבות במקום. שמלות של נוצות בצבעי סגול ירוק כיסו את גופם.

רותם התבונן בפניהם. מבטם קשוח ונחוש, פנים חרותי צלקות קרב. ניכר שראו ניצחונות מזהירים וכישלונות לא פחות מזהירים. אחד מהגברים, השמאלי שבחבורה, משך במיוחד את עיניו של רותם. עיניו היו רכות משל כולם, מבטו עדין ומשתתף. אך מצחו שהיה קשה ונחוש החזיר לו את דמיונו לשאר החבורה. הוא מוכר לי מאיפה שהוא! רותם נחרד, מנסה להפעיל את גלגלי זיכרונו, רגע! לא יתכן שזה פשוט א... הוא טרק את המגירה במהירות. נדמה היה לו שדפיקות לבו נשמעו בכל רחבי ביתו

הגדול. רותם התיישב על הרצפה, חיזור, מוחה אגלי זיעה רבים ממצחו. במאמץ כביר אסף את אבריו וקם. הוא פנה למגירה השנייה. הפעם היא נענתה בקלות יחסית. כשעיניו התרגלו למראה מצא את עצמו מביט בים תכול ועמוק. רוח חרישית נענעה את הגלים חרש, דגים בצבעים בהירים נראו מקפצים להנאתם במים, יוצרים עיגולים שבריריים. רותם בהה בים זמן ארוך, נותן לשקט הגלים להרגיע את דפיקות ליבו שעוד לא שקט מהסערה האחרונה. נקודה חומה קטנה בלב הים משכה לפתע את עיניו. ככל שהוסיף להתבונן בה היא התרחבה, עד שניתן היה לראות בה אי קטן ויפה. רותם כבר יכול היה להבחין שהאי היה ברובו עשוי מחול ים זהוב. עצי קוקוס מעטים ניצבו שם בשלווה, עמוסי פירות חומים, ומבודדים אחד מהשני. הרוח רחפה שם עדינה ומלטפת, מנענעת חרש את עלי העצים. רותם הביט על החוף שמקיף את האי. באחד הצדדים הוא ראה גב של דמות. הדמות ישבה על כיסא קייצי והייתה עסוקה בלסובב חזרה חוט דיג. הסיבוב עלה לה במאמץ ונראה שדג שמן עלה בחכתה. הדמות נעשתה קרובה יותר ויותר לעיניו של רותם. הוא הבחין שהיא אדם מבוגר. כשהדמות הסתובבה לכיוון החוף בכדי להטיל את הדג לסל גדול ששכן ליד הכיסא, רותם כבר היה יכול להבחין בפניו. זה היה אדם מבוגר וחסון. זקנו האפרפר והמהודר שיווה לו מראה סמכותי אך שליו. העיניים היו רכות והמצח... רותם כבר לא היה יכול לעצור את סערת רוחו. הוא טרק את המגירה בעוצמה מחרישת אוזניים. בתזזיות יצא מדלת המרפסת. ולפני שסגר אותה הוא עוד הספיק לשמוע את חלון השכנים מהבניין הסמוך נפתח.

שוב לילה. הייתה כבר שעת אחרי חצות מאוחרת כששכב לישון בסלון. רותם התחיל כבר לנמנם כששמע לפתע קולות שקשוק צורמים מהמרפסת.

שוב הרעש הזה.

שיר תפילה

אורי ויסברג

ואני חש בלובן הממלא את עיני,
 התרוקנה ההכרה ונצבעה אף היא בלבן.
 מרצדות הדמעות,
 ומתדפקות על דלתי אישוני
 מבקשות להישפך.

אלוהים,

אלי אתה. אלי אתה.

את נפשי לפניך אביא,

הרעות והטובות לפניך יעמדו.

נחמה אבקש,

נחמה.

עומד קיומי מחוצה לי, ואין ביכולתי לשער

את גבולות גופי.

ואני, ואני

תפילה.

תה

הלל אייזן

אדם יושב בחדר
 פתאום נופלת לו התקרה לתוך התה
 הוא מסתכל למעלה
 למקום שהיתה תקרה שלו
 ומסתכל על התקרה שהיא
 בתוך התה שלו
 והוא מתלבט לשתות
 או להכין חדש
 ומעליו החדר כבר פורץ למעלה
 והספר נופל
 והדפים עפים.

הוא שופך את התקרה לכיור
 ומכין חדש
 חדש

מה זה עניינכם בכלל איתן הירש

מאז ילדותי תמיד היה לי קשה עם שמות החברות של השמפּו. זה דווקא מובן. למה חשוב לכם כל כך להגדיר את חוויית החפיפה שלי? זה הרי דבר מאוד אישי. כיף, פינוק, מה זה עניינכם בכלל? וגם, מי בכלל חופף לעצמו את הכתפיים?

זה מוזר, נכון. לכן אני מבין, לא מסכים, אבל מבין, למה ההורים שלי שלחו אותי לפסיכולוג. אבל הבעיה בפסיכולוגים היא שהם תמיד אומרים משפטים כאלה כמו "השמפו זה רק קצה הקרחון", או "מה בעצם המשמעות של השמפו בחיים שלך?" וגם, מה פתאום שבן אדם שמריח כמו דג ומשחת שיניים יגיד לי מה לעשות בחיים? טוב, אני מבין שלא כל הפסיכולוגים מריחים ככה, אבל אותו דוקטור שופ דווקא כן. ולכן אתה יכול להבין למה הייתי חייב לברוח.

בהתחלה, ותכלס גם בסוף, לא ידעתי לאן אני אברח ומה אני אעשה שם. לא שלא היו לי כמה רעיונות, פשוט אף רעיון לא הרגיש ממש אני. אני באמת לא יודע איך הגעתי בסוף לדוכן של הילדה, אבל כנראה שזה לא קרה סתם*.

לא היו הרבה דוכנים של געפילטע פיש בתל אביב, ואפילו הילדה בעצמה הודתה שהיא לא יודעת מה היא חשבה לעצמה כשהיא פתחה את הדוכן. אני חושב שפשוט השם שהיא המציאה לדוכן מאוד מצא חן בעיני (למרות שבעיני הוא לא היה כל כך מוצלח), ובגלל זה היא פתחה אותו. בכל אופן, הסיפור התחיל כשיום אחד ישבנו אני והילדה מאחורי הדלפק ובטלוויזיה היה סיפור על בעל עסק אחד כושל שנכנס לכלא על שהצית את החנות שלו בשביל כספי הביטוח. הבטנו אחד על השנייה, אני והילדה, והחלטנו שפעם אחת ולתמיד חייבים לשים סוף לדוכן היחיד

שמוכר געפילטע בתל אביב, ואולי גם בעולם כולו. יש הרבה פרטים בסיפור הזה, ורובם גם מעניינים להפליא, אבל ייקח יותר מדי זמן לספר את כולם, ובכן - מצאנו את עצמינו במשרד של ג'רמי. ג'רמי הוא הבחור שהמליץ לבעל העסק הכושל שהוא לשרוף את החנות שלו. הוא הבטיח לנו שהסיבה שתפסו את בעל החנות היא זה רק בגלל שהוא לא עשה בדיוק את מה שג'רמי אמר לו לעשות. מאוד סמכתי על ג'רמי, אולי בגלל שהיה קירח, כלומר, היה לו המון שיער על הראש, אבל היה ברור לכל מי שיש לו עיניים וחוש טעם שהוא לא היה שלו.

ג'רמי אמר שהכי טוב בשבילינו, לדעתו כמוכן, וכמובן שדעתו אינה עניין שלך מה בכך בגלל שיש לו הרבה ניסיון בתחום, זה לביים פריצה לחנות על רקע גזעני, כי יש הרבה אנשים בתל אביב שלא מוכנים לסבול את הרעיון של געפילטע. אחרי שאני והילדה יצאנו מהמשרד שלו והיינו בדרך הביתה, קצת אחרי שעברנו ליד הגן שעשועים הוא עם המגלצה האדומה, נו, איפה שכל הכיתה צחקה עלי כשהייתי בן שבע, כשהמכנס שלי נקרע אחרי שנתפס במסמר שבלט מהנדנדה, ראיתי שנהיה להילדה מבט מאוד עצוב. לא עצוב קלאסי, אבל בכל זאת עצוב. עצרנו. התיישבנו על ספסל מול אותה נדנדה שגרמה לי כל כך הרבה סבל ושאלתי אותה מה קרה. היא, עם דמעות בעיניים, הסתכלה עלי ובנימה פשוטה אמרה, "אולי דוכן הגעפילטע שלי לא מוצלח, אבל לפחות הוא שלי."

אולי ניסע בקיץ

(מחשבות רצות בפוסט טראומה)

רוץ שושה יים

אתה מבין, אתה יוצא החוצה, מתמססל מכל הריחות האביביים האלה שמשגעים לך את כול כולך, רוכב באופניים בשכונה שגדלת בה ורואה פתאום את גברת פרידמן על כיסא גלגלים, דוחפת אותה איזו עובדת זרה אחת, כנראה מזרח אירופאית, והיא נראית כמושה כמו הערבות שעל הארון-קודש שלנו, ואתה נזכר בתקופת הזוהר של גברת פרידמן, כשהיית רואה אותה בפּיִת-כנסת מגיעה לתפילות הימים הנוראים לבושה יפה-יפה עם שושנת בד ענקית בדש הבגד ואומרת במבטא הבלתי נשכח שלה שהתפילה הייתה יפה נורא והזכירה לה את הבית, וכדי שלא יהיה ספק לאיזה בית היא התכוונה הוסיפה – באירופה

וזה מזכיר לך את ארון זיידמן הבלתי מפויס עולמית, שתמיד לובש פרצוף רציני-מאוכזב כזה, לא כועס, לא מאשים כמו שרואים הרבה פעמים על אנשים זקנים, אלא רציני, ממש, רצינות כזו של ילדים, קווי הכעס מסביב לשפם הדיקטטורי שלו מכווצים במין אכזבה נצחית ואין לך מושג על מה ולמה, או שאולי כן אבל אתה מעדיף שלא לחשוב על זה יותר מדי, וזה מזכיר לך את הפעם הזו כשאשתו הייתה חולה ובאת אליו הביתה כי הוא האדם היחיד שהכרת שעוד ידע לקרוא פולנית והיית צריך שיתרגם לך משהו ישן שמצאת אצל סבא שלך והוא התחיל לדבר איתך על פולין שלו ואז שאלת אותו בחוסר טאקט נוראי - "ארון זיידמן, היית בשואה?" והוא הסתכל עליך ככה והתחיל למלמל "אם אני הייתי בשואה אם אני הייתי בשואה..." ואז פתאום משום מקום הסתכל לך בעיניים ואמר, יותר נכון רשף - "ברגן בלזן, בוכנוולד!" והרגשת רע מאוד, וגם בהמשך כשהתחיל להראות לך כל מיני ספרים ישנים ביידיש על גטו ורשה וכאלה ושאל אותך אם אתה רוצה לשאול אותם ואתה התחמקת ורציית ללכת ורק אחרי שנים כשהתבגרת או לפחות השתנית אתה הבנת – הוא רצה שתישאר

וגם אז כשראית אותו אחרי שאשתו נפטרה (אשתו הייתה יהודייה נמוכה ושקטה שתמיד עמדה לידו, שתקה, והחזיקה לו את היד כאילו כל העולם הולך להתמוטט), והוא עמד לו ברחוב ליד בגאז' של מונית עם מונית שלמה שמחברת אליו מקדימה ולידו המון מזוודות וגם אישה מבוגרת אחת והיה נראה שהם עומדים לנסוע לאן שהוא להרבה הרבה זמן ושמתח לך כי הרי ידעת שלאדון זיידמן יש משפחה בשוודיה שהגיעה לשם אחרי המלחמה והוא תמיד רצה לטוס אליהם ולא היה לו עם מי וחשבת לך שכשתהיה גדול תטוס איתו כי גם לו מגיע ותהיו חברים בצורה הורית כזו כמו בסיפורים היפים שתמיד אהבת שלילדים יש חבר זקן וחכם שנורא אוהב אותם ודואג להם כמו דמבלדור והארי פוטר למשל ועכשיו ראית אותו מתחיל לחיות מחדש ככה ואפילו יש לו חברה חדשה שלא הכרת והראש שלך התמלא בתרחישים אפשריים ושמתח בשבילו ושמתח בשבילך שיש עוד אנשים כאלה בעולם שלא מתפשרים על החיים שלהם ושמתמיד מנסים למרות שהסוף די ידוע מראש ולמרות הגעגוע שכנראה לאדון זיידמן יש די הרבה ממנו והם העלו את המזוודות למונית ואתה עמדת מרחוק והסתכלת ואדון זיידמן פתח לגברת את הדלת של המונית בצורה אצילית כזו והיא נכנסה מלאה הכרת תודה כנועה ואז נכנס גם הוא ולמרות שהיה נמוך ממך כבר אז בלפחות שני ראשים הוא היה נראה כל כך מרשים וסמכותי ואפילו גבוה שלא יכולת יותר והמשכת ללכת ברחוב לכיוון ההפוך

והמשכת לדמיין לך את אדון זיידמן בשוודיה עם כובע פרווה ומחמם אוזניים ורוד רוכב לו על מזחלת שלג עם כלבים סיביריים ולשם שינוי מחייך חיוך זהיר, אולי קצת אירוני אבל לפחות חיוך, ומאחוריו עם מעיל פרווה מלכותי יושבת האישה החדשה שלו ולמרות כל הקור והחיים שניהם נראים מאוד שמחים ומחוברים אחד לשני ובכלל ואז הפסקת לדמיין כי כמעט נתקלת בעמוד שהתקדם לקראתך וזה היה יכול להיות לא נעים בכלל

וגם היום אתה רואה אותו לפעמים, את אדון זיידמן, הולך ברחוב וצועק לטלפון הנייד שלו וזה למרות שהוא אמור כבר להיות ממש זקן, בגיל שבו לאנשים בדרך כלל אין טלפון נייד וגם לא קול לצעוק בו, אבל הוא כנראה מעל הטבע והזמן, כי יש אנשים כאלה שפשוט לא מוכנים להפסיק ולא משנה מה, אז אתה מסתכל עליו ומחייך לך וממשיך לדווש לך במעלה הרחוב וחושב לך שזו העונה הכי יפה של השנה ולמרות שאתה באמצע העיר הכל מסביבך פורח בלבן ואדום וורוד ולעולם יש ריח נורא טוב של חום וכושם מזהב אם אתה רק מתרחק קצת מהרחובות הראשיים שמלאים בפיה ונכנס לרחובות הצדדיים שבתוכם גדלת

ואתה שמח כל כך שאין פה איקליפטוסים כי הם העצים היחידים שלא משנה כמה מהם יהיו אחד ליד השני הם תמיד יהיו לבד, משדרים את הזילות המעצבנת שלהם, את חוסר הפאר הדרוקאי, את התפוררות הגזע התמידית, את השתפלות הענפים בהרכנת ראש מלאת תבוסה, ואולי זה רק בגלל צהל שדואג למלא את כל הבסיסים שלו בהמוני איקליפטוסים (בשביל הסוואה כנראה, אתה מגחך לעצמך, לא באמת יודע) ובגלל זה אתה לא יכול לסבול אותם, אולי רק מרחוק ליד האופק שם איקליפטוסים נראים כמו ענן ערפילי רווי מיסטיקה ומשדרים איזושהי עציזות מתקבלת על הדעת ואתה שוב כמעט נתקל בעמוד שלפניך ועוד עם אופניים, זה יכול להיות ממש מסוכן, מה יהיה איתך, מה יהיה, אתה שומע את כל המבוגרים האלה צועדים ברחוב בביטחון מרגיז ומצקצקים כלפך, מה יהיה איתך ילד, מתי כבר תגדל, תתמודד עם המציאות, תעשה עם עצמך משהו, ואתה משתדל לשים עליהם פס ולחשוב רק על הפריחה ועל הריחות ועל אדון זיידמן ועל גברת פרידמן שלא אכפת להם מה יהיה איתך כי הם מספיק מבוגרים כדי לדאוג רק לעצמם ולא מכניסים את האף היהודי שלהם לחיים של אנשים אחרים ואתה יכול להסתכל עליהם מהצד בלב שקט ולהסיר כל אחריות מהכל ולחשוב אולי ניסע בקיץ ולהסתכל על השמיים ולראות את הסיסים שחזרו כמו כל שנה בסוף החורף (כנראה מרוב געגועים) והם עפים עכשיו מעליך במעגלים גדולים וצורחים את הצריחות הארוכות שלהם ולראות את עצי הפיקוס המלכותיים האלה שממלאים את השדרות בגזעים המפולגים שלהם שנראים כמו נהר שקפא והפך עץ וחושב כמה חיים יש בכל וכמה חידוש יש בכל ושרק בני אדם מסוגלים להישאר באותה נקודה כל כך הרבה זמן ולטבוע במרק של עצמם כשאפילו בעץ פיקוס עירוני יש כל כך הרבה יופי וחושב עוד שאולי הכל בגלל הגעגוע ואתה נושם את האוויר ונוזר במונית של אדון זיידמן ורוצה לבכות ואין לך מושג למה ושוב אתה שואף אוויר כל כך הרבה אוויר ומתחיל לעוף וככה בלי שום סוף ובלי שום חשש להיתקל בעמודים כלשהם - -

אולי ננדוד עם הסיסים הם יישארו פה עד סוף יוני ככה כתוב בוויקיפדיה ואז הם נודדים הלאה רחוק-רחוק לאפריקה או לאיפה שהוא ואולי נקנה פסנתר ועפפון ונשלח זר פרחים לגברת פרידמן ונשב עם אדון זיידמן ונקשיב לכל מה שיש לו להגיד ונמצא סוף-סוף טוב באמת ונשכב על הדשא עד שייגמר ואתה מתעלם מהצעקות של האנשים מסביבך ומהצפירות של המכוניות ומהאבק ומהחום ומהפוסט-טראומה שיש פה בכל מקום ופתאום אתה שומע פעמוני רוח ורואה בית יפה מולך וחלונות עם המון אור והמון עצים והמון ירוק והמון ריח

טוב ובלי שום איקליפטוסים והכל שם עגול ומחובר וצלול ואתה מניח את האופניים בצד ועולה במדרגות ועומד מול הדלת ומקשיב לפעמונים ועוצם את העיניים ומחזיק לעצמך את היד חזק-חזק ודופק בדלת בעדינות חצי מפותחת טוק-טוק-טוק על דלתי מרום ופוקח את העיניים והדלת נפתחת לאט והמון אור ואיזו צללית בפתח אתה לא מזהה ואתה שואף חזק ונכנס, נכנס, נכנס - - -

המן הסלע הנה

אריאל טורנר

”כי אבן מקיר תזעק...” (חבקוק, ב' י"א)

אני אבן

עם לב אדם פועם לו בחזקה

עם רצונות וכישלונות ושאיפה,

כי מאסו בי הבונים

כי הייתי למשיסה.

ודמעה אחת זולגת במסתור. ועוד

ישחקו המים את הקבוע

ואת ראשי אדחק אֶז לְפִינָה

והייתי ליצירה

למעין המתחדש בסערה.

ואצא מהקדירה.

החן - מציאת חן

דיש

”נבְּחַר שֵׁם מְעוֹשֵׁר רַב,

מִפְּסָף וּמִזֶּהָב חֵן טוֹב”

(משלי, כ"ב א')

נדמיין לעצמינו בחור צעיר או זקן, או אפילו סתם אדם שאנו מבחינים בו. הוא יושב לו על ספסל רחוב, רגליו משולבות, ידיו גם כן. על פניו נפרש מעין חיוך קצר ומתוק. בהבעת עיניו משתקפת סוג של שלווה שקטה. הוא מתבונן לעבר המתרחש.

מה מוצא חן בעינינו? אפשר לומר, אני חושב, שהחן ששובה אותנו הוא כמו ניצוץ קטנטן שעומד לו מעל לסיטואציה או הדבר בו אנו פוגשים, והוא מעביר אלינו כאילו בקריצה סוג של תזכורת קטנה לזמנים יקרים שכבר הספקנו לשכוח, דברים שהדבר המרכזי בהם היה זה שהם היו דברים שחיינו שכשהיינו בתוכם לא חשבנו על זה שאנחנו נמצאים בהם, אלא פשוט היינו שם...

הרבה פעמים אני מוצא את עצמי (לצערי) מציץ אל האנשים ואל הדברים שסביבי ולפתע אני מבחין באותו ניצוץ קטן קורץ לי מאחת הזוויות שמסביב לסיטואציה. אז אני מתמלא בגעגוע לאותה פשטות שמקורה הוא באיזושהי טבעיות עלומה... אני חושב שבעצם ישנו עוד סוג מסוים של חן, זהו חן אחר שתופס את עינינו, שלהבנתי אין לו הסבר, אתה פשוט נפגש במשהו ולפתע כמו הבריק ברק, ואתה פשוט מתאהב או לפחות מרגיש צורך להתקרב ולהיות חלק ממנו...

חשבתי פעם בצורה ציורית כזאת, שכשהקדוש ברוך הוא ברא את עולמו חוצה ממנו, הוא החליט לשלוח חלקים מעצמו שהנציגים שלהם הם אנחנו - האנשים, הנשמות... והתפקיד של הנשמות הוא למצוא את החלקים והדברים שנעלמו ממנה ברגע הבריאה. ולכן, כשלפתע הנשמה נתקלת בחלק ממנה, בחתיכה או ניצוץ שנעלם לה ברגע בריאת העולם, מיד היא מתעוררת לחוש תחושת קרבה ושמחה מהייחוד עם אותו חלק...
אנו פשוט נזכרים בצורה לא מודעת בעומק חדש של שייכות, או יותר נכון, במעגל עמוק יותר של שייכות שעדיין לא חשפנו בהכרה שלנו עד כאן.

(חצוי) כָּלִיל סוּגָה

זמן פסח תשעו

ידידיה ליבוביץ',
צור ונטורה והלל אייזן

"שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד,
בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו –
הרי אלו מצטרפין לזמון.
ואם לאו - אלו מזמנין לעצמן
ואלו מזמנין לעצמן..."

(מסכת ברכות, פרק ז משנה ה)

א. ידידיה

לפעמים חבורה מזמנת זמנים קדומים לשולחן
והזיכרון הוא כאחד וכנפרד
(כי כל אחד זוכר קצת אחרת)
זיכרון פשוט הופך שתי וערב

מחלוקות בזיכרונות זה רק בתחושות וצבעים
(הוא עמד בפניה על זה אין ויכוח)

והרוח

נושבת בחבורה כמאז

כולה היא לזמן עם זיכרון של עצמה?

הַשָּׁנִים הֵם חֵיץ שֶׁל עֲרַפֵּל כְּבֵד
לֹא רוֹאִים גַּם לֹא אֶת הַבַּיִת

תְּמוּנֹת מִן הָעֵבֶר נִקְרְעוּ מִחַיֵי וְאִינָם עוֹד חֵלֶק
וְזִימוֹן בְּחִבּוּרָה מְחִזִּיר אוֹתָם בְּאֶלְבוּם מְאוּבָק
בְּחַיֵי כְּמָה שֶׁהֵן מְעוֹרְפֵלוֹת

ב. צוּר

בְּחַיֵי כְּמָה שֶׁהֵן מְעוֹרְפֵלוֹת
אָמְרוּ עֵינַי הַמְלַצְרִיזוֹת לְלִיבָם
כְּשֶׁהִבִּיטוּ בְּעֵינַיִים וּבְשִׁיעַר הַלֶּבֶן
וּבְטַבְעַת וּבְגִזָּם. לְפָנַי שְׂיָצָא אֶל הַהִזְדַּמְנוֹת

הַיּוֹם הוּא זְכוּל לְהִנִּיחַ בְּצַד אֶת פֶּל הַחֹחַ. עֲשָׂרוֹת עֲגִילֵי הָעֶנֶק
וְהַכּוּמָז. בְּסוּף מִצָּא עֲצָמוֹ בְּטַבְעַת וּבְגִזָּם אֶחָד קֶטֶן
וְהַחִבּוּרָה חִבּוּרָה, וְרוּחַ הַסְּתִי, דָּקָה מְשֻׁכָּר
מְצַלִּיחָה לְהִנָּשִׂים אֶפִּילוֹ אֶת הָעוֹר הַחִיצוֹנִי

וּבּוֹאוֹ לְמוֹשֵׁב הַחִבּוּרָה
מִן הַשֶּׁקֶט הַמְדַּבְּרִי שֶׁמִּצָּא לְעֲצָמוֹ
הֵינּוּ תִיקוֹן לְעִמִּידָתוֹ בְּצַד וּבְפִינָה.

שְׁנִיחוֹחַ מְרַחֵקִים שֶׁהִבִּיא עִמּוֹ
וּפְרָאוֹת הַהָרִים הַחִקוּקָה בְּפָנָיו וּבְלִיבּוֹ
מְלֵאִים בְּנִיחוֹחַ מִן הַחֲדָשׁ

ג. הלל

מלאים בניחוח מן הַתְּדֵשׁ
הם יושבים כְּחִבּוּרָה עֲכָשִׁיו, כָּאֵן בְּקֶפֶה בְּרַחֹב
הַפֶּעַם מְזַמְּיָנִים עֲתִיד עִם יוֹתֵר סוֹכֵר
מְזַמְּיָנִים תְּלוּמוֹת לְהִתְשָׁף

יושבים שְׁלוּשָׁה עִם עֵינָיִם
חוט מְשׁוּלֵשׁ לֵב אֶחָד
וְהַמְּבַט פֶּתְאוּם מְרַחֵק אֶל מַעְבָּר
לְשׁוֹלְחַן לֵיד, לְעוֹד לֵב כְּזֶה אֶחָד

מַנְגֵּד מְכוּנָסֵת חִבּוּרָה נוֹסֶפֶת
מְזַכֵּרָה לִי אוֹתִי כְּשֶׁהֵיִתִּי כְּמִיָּה
וְהִיא הוֹמָה הוֹמָה (מְסוּקָרְנָת)

הַעוֹלָם רוֹעֵד עֲכָשִׁיו, מְחַכָּה
שְׁמֻשָּׁהוּ אֶפְרוּץ
הַאֲוִיר שׁוֹנָה כָּאֵן בְּתֵהוֹמוֹת

הויה

דן ד פרנקל

דוד המלך שחי פה קודם אלפים בשנים
 אברהם אבינו שהילך יחף פה
 יצחק שחפר בארות ויוסף שלי שנמכר, ומלך, ואולי לא סלח

רבי שמעון בר יוחאי שטייל וגילה מכמנים,
 אביי ורבי זירא, ריש לקיש ורבי יהודה נשיאה

רבנו ישראל בעל שם טוב שקירב וניחם יהודים הפשוטים,
 רבנו מקור חכמה ששאג בחושך יערות כמו כמה חיות,
 ואורנו, אברהם יצחק, שסינגר והשלים ופועל באלוקים.

כל אלו ועוד רבים רבים

לא מתו, חס מלומר ! !

כי שירות דוד מהדהדות במדבריות

ורב המנונא סבא שט עדיין במימי הסודות

כי אין דבר כזה מיתה בארץ החיים, באלוקים חיים,

ומהי הסתלקות? אהה.. זוהי רק ההסתכלות..

כי פעולתינו מעשינו ומחשבתנו נרשמים בלב העולם, אשר שומע,

אשר מלבב ומחיה כל לב,

לב העולם אשר חי באמת, חיים אשר לא יראה אדם וחי.

וכל העולמות, ההיכלות והזמנים הרוחניים שמעל ענני הכרתנו
מבשרים ומנשימים כל יצורי אין קץ עולמים, כל מעשה,
כל חיים אשר חויו, כאן על פני תבל וממעלה, עד מקום שהשמש הירח
מתייחדים ומטיילים.

כי חיים ארוכים הם החיים של אלוהים חיים
ואנו, חיים אנו את חיו.

על כן לא נמות! ואין מעשה אשר יכול, וגם הרע, כי כל פועל ה' למענהו.
וכל פועל פועל לעד. כי אינו מקרי, אינו רגעי,

כי כל פיסת חיים א' ביסל'ה אין סוף היא,
וגם אור עולם היא, ואוצר חיים.

חיים גנוזים הממתנים להיגלות ולהצטייר לרקוד לנגן ולהיאמר -
כן!

רבנו עוד אומר תורות ירמיהו עוד מרביץ בנבואות
הרבי עוד מעביר התוועדויות.

ואין פועל נפסק -

כי הכל חי מתעלה מתנבא,

והקול מתחדש,

ובת קול מבשרת ללב האדם התקשרות של חיים בריבון העולמים.

בית מדרש רעותא (ע"ר)

מושב כרמל, הר חברון

מיקוד: 90404

טלפקס: 029605545

reuta3@neto.net.il

לתיאום שבושי"ם ופרטים:

ינון - 0546417448

יוני - 0546877214

© כל הזכויות שמורות

לבית מדרש רעותא (ע"ר)

בקבלת החבורה

בלי נדר
לדבר ולחשוב

על כל אחד מן ישראל

באשר הוא

